

Indvandrer Kvindecentrets rådgivning, værested og aktiviteter

Juli 2006

Marianne Malmgren

Indvandrer Kvindecentrets rådgivning, værested og aktiviteter

Juli 2006

Marianne Malmgren

Indvandrere Kvindecentrets rådgivning, værested og aktiviteter

© CASA, Juli 2006

ISBN 87-91795-19-2

Elektronisk udgave: ISBN 87-91795-20-6

Forord

Indvandrer Kvindecentret på Nørrebro i København har siden 1982 drevet et være- og aktivitetssted samt ydet rådgivning til indvandrer- og flygtningkvinder.

Finansieringen af Indvandrer Kvindecentret er forskellige ansøgte enkeltbevillinger fra ministerier, puljer og private fonde. Københavns Kommune har gennem en årrække støttet Indvandrer Kvindecentret med bidrag fra forskellige puljer fx Udviklingspuljen til særlige målgrupper på integrationsområdet. Københavns Kommune har i forbindelse med budget for 2007 ønsket en ekstern evaluering af Indvandrer Kvindecentret.

Formålet med evalueringen er at beskrive Indvandrer Kvindecentrets virke som værested, rådgivnings- og aktivitetscenter.

Evalueringen er for det første baseret på en spørgeskemaundersøgelse, hvor de kvinder, som besøgte Indvandrer Kvindecentret over en to ugers periode, har udfyldt et spørgeskema. For det andet en registrering af 100 af de rådgivningssager, som Indvandrer Kvindecentret har varetaget i 2005. For det tredje kvalitative interview med leder, medarbejdere og frivillige i centret. For det fjerde er der anvendt forskelligt dokumentationsmateriale.

Vi vil gerne sige tak til brugerne af centret, fordi de har givet sig tid til at udfylde spørgeskemaet samt til lederen af centret for at have udfyldt registreringsskemaer samt til lederen, medarbejderne og frivillige, fordi de har stillet sig til rådighed for interview.

Evalueringen er gennemført i foråret 2006.

CASA
Juli 2006

Indhold

1	Resumé.....	3
1.1	Evalueringens baggrund, formål og metode	3
1.2	Indvandrer Kvindecentrens organisation og formål.....	3
1.3	Frivilligt socialt arbejde – omfang og betydning	5
1.4	Kvindernes antal og sociale baggrund	5
1.5	Kvindernes brug af og behov for tilbudet	6
1.6	Specifikt om rådgivning	9
1.7	Integration som medborger og kvinde i samfundet.....	10
1.8	Perspektiver	11
2	Evalueringens formål og metode.....	13
2.1	Formål	13
2.2	Metode.....	13
2.3	Rapportens opbygning	14
3	Formål, organisation og frivilligt arbejde	15
3.1	Formål	15
3.2	Organisering	17
3.3	Frivilligt socialt arbejde	18
4	Kvinderne	21
4.1	Besøgshyppighed, varighed og kendskab	21
4.2	Socioøkonomiske karakteristika	23
5	Rådgivning, værested og aktiviteter	27
5.1	Rådgivning	27
5.2	Værested.....	28
5.3	Aktiviteter	29
5.4	Kommer primært for rådgivning og samvær	29
6	Rådgivning om ydelser og økonomi	33
6.1	Socialøkonomiske problemer.....	33
6.2	Rådgivning tager tid, og kvinden deltager	33
6.3	Fraskilte udenlandske statsborgere	34
	Bilag	37

1 Resumé

I denne rapport præsenteres resultaterne af CASAs evaluering af Indvandrer Kvindecetret, som er gennemført i foråret 2006. I nærværende kapitel præsenteres evalueringens hovedresultater og konklusioner.

Indvandrer Kvindecetret er et aktivitets-, være- og rådgivningscenter, som har eksisteret siden 1982 og er beliggende på Nørrebro i København. Det er en selvejende institution, som er finansieret af forskellige fonde og puljemidler.

1.1 Evalueringens baggrund, formål og metode

På baggrund af en bevilling fra puljen, der skal styrke den tværgående integrationsindsats, har Københavns Kommune ønsket foretaget en ekstern evaluering, som skal anvendes i forbindelse med kommunens budgetforhandlinger for 2007.

Formålet med evalueringen er at beskrive Indvandrer Kvindecetrets funktioner som henholdsvis værested og rådgivnings- og aktivitetscenter for indvandrer- og flygtningekvinder. Ud over funktionsbeskrivelsen indeholder evalueringen en beskrivelse af de kvinder, som bruger centret, samt en opgørelse over hvor mange det drejer sig om. Centrets formål og organisering er også beskrevet i evalueringsrapporten. Endelig er der i evalueringen foretaget en vurdering af, hvilken betydning det frivillige sociale arbejde har for centret, og hvordan Indvandrer Kvindecetret definerer integrationsarbejdet.

Evalueringen er gennemført på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse til centrets brugere, en registrering af centrets rådgivningssager, forskelligt dokumentationsmateriale samt kvalitative interview med leder, medarbejdere og frivillige.

1.2 Indvandrer Kvindecetrets organisation og formål

Indvandrer Kvindecetret har til formål at støtte indvandrer- og flygtningekvinder i deres integration i det danske samfund. De kvinder, som bruger centret, har mulighed for at etablere netværk, komme og møde andre og være sammen i centret og lave forskellige aktiviteter samt få rådgivning, hvad angår integration og deres hverdagsliv generelt. Mere eksplicit er formålet:

- at kvalificere kvindernes danskundskaber, så de bliver i stand til at kunne klare de helt basale dialoger på dansk i hverdagen
- at bakke kvinderne op, så de afprøver og øver deres danskundskaber

- at motivere og inspirere kvinderne til sprogskole, uddannelse og arbejde
- at yde hjælp til selvhjælp i en social pædagogisk proces, så kvinderne på sigt bliver mere selvhjulpne, fx hvad angår varetagelse af privatøkonomiske problemstillinger
- at bygge bro mellem indvandrere og danskere og omvendt
- at arbejde med socialisering i forhold til dansk kultur, men i respekt for brugerens kulturelle og nationale baggrunde
- at være et frirum, hvor kvinderne uforpligtende kan slappe af og få et pusterum for de krav, de ellers har i hverdagen
- at udøve holdningsbearbejdning i forhold til forældreansvar samt opfordre kvinderne til at støtte deres børn i at deltage i foreningslivet.

Formålet fremmes ved at være dels et værested med aktiviteter, dels et rådgivningssted. Det er kombinationen af centrets forskellige funktioner, som skaber centrets specifikke integrationstilbud for socialt vanskeligt stillede indvandrer- og flygtningekvinder.

Indvandrer Kvindecetret er en selvejende institution stiftet i 1982 med en bestyrelse som overordnet ansvarlig. Bestyrelsen er arbejdende, og medlemmerne varetager flere væsentlige funktioner fx udarbejdelse af ansøgninger vedrørende finansiering. Centerlederen varetager den daglige ledelse og drift af centret.

Cirka 100 medarbejdertimer pr. uge er der til rådighed i centret i juni 2006 – en daglig leder på 37 timer og tre medarbejdere ansat i fleksjob i alt 50 timer pr. uge. En medarbejder varetager primært rådgivning og typisk ved rådgivninger, hvor der er behov for en socialpædagogisk indsats. En anden har ansvaret for systuen. En tredje har ansvaret for køkkenet og laver andet forefaldende arbejde. Desuden er der i juni 2006 en kvinde i 4 ugers virksomhedspraktik og et ansat bestyrelsesmedlem cirka 14 timer om ugen i en midlertidig delvis erstatning for souschefstillingen, som er på 30 timer om ugen. Der er løbende forskellige praktikanter. Det er væsentligt at være opmærksom på de ressourcer, det kræver, at være en organisation, som løbende ansætter medarbejdere på særlige vilkår. Gennem et år i centret er der cirka 8 personer i ansættelse på særlige vilkår. Det drejer sig om 4 i arbejdsprøvning i mellem 1 og 3 måneder, 2 i aktivering mellem 18-30 timer om ugen i 1 eller 2 måneder og 2 i jobtræning på fuld tid i 6 eller 12 måneder. Af de 8 har de 4 typisk en anden etnisk baggrund end dansk. Der er tale om arbejdsløse med et rimeligt dansk niveau, som gennem ansættelsen søges inspireret til omskoling, at påbegynde uddannelse eller søge arbejde.

Organiseringen er under udvikling, og det ansatte bestyrelsesmedlem har til opgave dels at varetage souscheffunktionerne, dels påbegynde en udviklingsproces i centret i forhold til nye initiativer, revidering af målsætninger og arbejdsorganiseringen.

1.3 Frivilligt socialt arbejde – omfang og betydning

Det frivillige sociale arbejde udgør en væsentlig del af indsatsen i centret. Overordnet set kan der skelnes mellem fem forskellige enheder af frivilligt arbejde:

- Brugere, som yder et frivilligt socialt arbejde i centret, når de enten er der alligevel, eller når de decideret bliver bedt om at komme. Det drejer sig om 3 kvinder samt enkelte efter behov.
- Frivillig juridisk rådgivning varetages af 10 frivillige jurister henholdsvis 8 færdiguddannede i job og 6 studerende. To af de frivillige som koordinerer indsatsen.
- 4 frivillige tilknyttet centrets værested og aktiviteter. De passer telefon, er i systuen, og en kommer fast 2 gange om ugen a 3 timer og tilbyder hjælp til lektielæsning. I alt har de 16 timer pr. uge i centret.
- Bestyrelsesmedlemmerne varetager forskellige funktioner i centret.
- En frivillig, som gennemsnitligt bruger 10 timer om ugen på ansøgninger.

Betydningen af det frivillige sociale arbejde:

- Bringer løbende ny energi, interesser og kvalifikationer til centret.
- Praktisk introduktion og rollemodeller i forhold til frivilligt arbejde.
- Arbejdskraft og brandslukker ved personalesygdom.
- Bidrager til aktiviteter og bisidderfunktion ud af huset.
- En del af formålet – at etniske danskere og indvandrere- og flygtningekvinder mødes.

1.4 Kvindernes antal og sociale baggrund

Over en to ugers periode er der registreret 50 forskellige kvinder i centret. Nogle kvinder har hørt om Indvandrer Kvindecetret fra en ven, og nogle har hørt om centret fra deres sagsbehandler. Kvinderne kommer typisk et par timer en eller to gange om ugen afhængig af deres aktuelle hverdagsituation, eller specifikt i forbindelse med rådgivning, eller også for at møde andre eller for at sy.

Der kommer løbende nye brugere af centret, således er 10 af de 50 kvinder, som har udfyldt et spørgeskema i perioden, kommet i centret for første gang i 2005 eller 2006. Men der er også kvinder, som kom første gang for mere end 10 år siden. Hovedparten er kommet for første gang efter år 2000. For halvdelen af kvinderne gælder, at de kommer første gang for at få rådgivning, og enkelte kommer udelukkende for samvær eller aktiviteter. Men generelt har alle tre funktioner betydning for kvinderne. Kvinderne har boet flere eller mange år i Danmark, nogle er kommet inden for det første år, de er bosiddende i landet, men de fleste har boet mange år i Danmark, før de kommer og har brug for centrets tilbud om rådgivning, samvær og aktiviteter.

Alle kvinder kan komme i Indvandrer Kvindecentret, og der er mange forskellige nationaliteter repræsenteret på centrets besøgsliste. Somaliske kvinder udgør majoriteten af brugerne. Somalierne er den flygtningegruppe, der er kommet senest til Danmark. Ud over den fælles nationalitetsbaggrund udgør de somaliske kvinder en uhomogen gruppe, fordi der både er ældre og yngre kvinder. Den yngste er 18 år, og den ældste er 71 år, men hovedparten af kvinderne er i 30'erne. De fleste af kvinderne lever alene og heraf har hovedparten børn. Der kommer både kvinder, som har voksne børn, og kvinder med børn i førskolealderen. Kvinderne bor i lejelejligheder i forskellige bydele i Københavns Kommune, og de har boet i Danmark i flere år, således er hovedparten kommet til Danmark i løbet af 1990'erne. Kontanthjælp er de flestes forsørgelsesgrundlag, men der er også enkelte, som modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, og andre som er i arbejde. Få har arbejdserfaring fra deres hjemland om end enkelte har arbejdet i forretning og som sekretær. En del af kvinderne går i dag på sprogskole eller er sygemeldte. Der er stor variation i brugernes mundtlige og skriftlige danskundskaber, nogle er analfabeter, andre har en uddannelse og kan fungere som tolke.

De kvinder, som kommer, er ofte de svagest stillede indvandrer- og flygtningekvinder, som er i en vanskelig social situation. De har et svagt socialt netværk, ringe uddannelsesmæssig baggrund, mangelfulde danskundskaber og tilhører de laveste sociale lag i det danske samfund og har integrationsproblemer på flere niveauer. Deres kendskab til det danske offentlige system er mangelfuldt, hvilket er med til at stille dem dårligere i forhold til andre, hvad angår støtte og vejledning.

33 % har fysiske helbredsproblemer fx nedslidning, gigt, gener i forbindelse med graviditet eller konsekvenser af fødsler, diabetes, hiv-positiv, bronkitis og overvægt. Cirka 40 % af kvinderne har psykiske problemer fx krigstraumer og familiemæssige tragedier som dødsfald, bortførsler af børn og samliv med tyranniske ægtefæller eller hårde skilsmisser. Enkelte har diagnosticerede psykiske lidelser. Kvindecentret bliver brugt af kvinder, som fra deres hjemland har indtaget meget forskellige sociale positioner. Kun 19 % af kvinderne har dansk statsborgerskab.

1.5 Kvindernes brug af og behov for tilbudet

Indvandrer Kvindecentrets tilbud til indvandrer- og flygtningekvinder er følgende:

- Et rådgivningscenter, hvor kvinderne kan få rådgivning til såvel sociale, økonomiske, sundhedsmæssige som familiemæssige problemstillinger fx i forhold til boligproblemer og forhold relateret til børn. Desuden tilbyder frivillige både uddannede jurister og jurastuderende to timer juridisk rådgivning hver uge.

- Et værested hvor indvandrers-, flygtningekvinder og danske kvinder kan være sammen i omgivelser, hvor der er respekt for det enkelte individs etniske baggrund, og hvor de gennem dialog kan lære af og om hinandens normer og kulturer.
- Et aktivitetscenter med forskellige aktiviteter fx systue og lektiehjælp, som kvinderne efter lyst og behov kan deltage i. Desuden er der en gang om ugen café, hvor aktuelle emner tages op og diskuteres fx demokrati, konflikthåndtering og børneopdragelse.

Først og fremmest ser kvinderne ikke centrets tre funktioner som adskilt og derfor er det generelle billede, at de både kommer for rådgivning, for at være sammen med andre og for at deltage i forskellige aktiviteter. At kende til centret har været skelsættende for kvinderne, fordi de husker årstallet for det første besøg, selvom det for nogle er mange år siden, de kom første gang.

Rådgivningen foregår både rettet mod fællesskabet og mod den enkelte kvinde. Den fællesskabsrettede rådgivning foregår for det første på de faste ugentlige cafémøder, hvor både eksterne og interne medarbejdere holder oplæg og deltager i drøftelser med brugerne om økonomiske, sociale, sundhedsmæssige og familiemæssige emner i det danske samfund eller generel information om det danske samfund. For det andet gennem den uformelle dialog kvinderne har med hinanden og med medarbejderne i løbet af dagen. Kvinderne får således formidlet viden og diskuteret danske samfundsforhold.

Den individrettede rådgivning er formaliseret i centret – det kræver en tidsbestilling, og der oprettes en sagsmappe, når der er tale om vejledning eller støtte, som ikke kan gives eller løses umiddelbart. Hovedparten af kvinderne kommer i centret for at modtage rådgivning, og de er meget tilfredse med selve tilbudet og den rådgivning, de har modtaget. Det er hovedsageligt problemer vedrørende økonomiske ydelser, økonomiske problemer eller forhold vedrørende bolig og børn, som de har haft brug for rådgivning om. Rådgivningen består i støtte til at ringe til diverse offentlige instanser, at skrive breve, tidsbestillinger samt til udfyldelse af blanketter. Der er således tale om brobygning og tale om at støtte kvinderne i formidlingen og kommunikationen mellem dem og diverse offentlige myndigheder. Kvinderne opsøger Indvandrer Kvindecetret, fordi de ikke ser andre muligheder for at få støtte til basale problemer i deres hverdag, eller fordi de har vanskeligt ved at forstå forhold vedrørende deres situation. I centret oplever de at få forståelse for og hjælp til deres problemer.

Rådgivningen er med til at give kvinderne grundlæggende viden, som de kan bruge individuelt i deres hverdag og i deres integration som medborgere i det danske samfund. Hjælp til selvhjælp er den metode, som centret

bruger, og herigennem får kvinderne vejledning om, hvem de kan henvende sig til, og hvordan de konkret gør i den aktuelle situation.

Socialt fællesskab med dialog, respekt og det forhold, at det er uforpligtende, er kernen i Indvandrer Kvindecentrets værested. Torsdagscafeen og det daglige cafésamvær er værestedets primære omdrejningsaktiviteter. Her møder kvinderne både nye og kendte kvinder, der bliver sludret og udvekslet erfaringer. Som værested er der tale om et fristed kun for kvinder, og som fungerer med respekt for deres kultur og sprog, fx serveres der ikke svinekød, og der er ingen alkohol i centret. Stedet er ikke defineret ud fra krav om behandling, aktivering eller registrering. Værestedet opfylder sociale behov og modvirker isolation og ensomhed gennem samvær med andre, og på denne måde er værestedet en afgørende del af kvindernes sociale netværk.

Nogle af kvinderne bruger værestedet som en café og kommer for at snakke og drikke kaffe. De beskriver, at det gør dem glade at møde andre kvinder og hygge sig i cafeen. For nogle er det afgørende at komme. En beskriver det som: *“kampen for ikke at blive ensom”* og en anden beskriver værestedet som: *“luft – for hvis jeg sidder derhjemme bliver jeg ked af det”*. Andre ligger vægt på muligheden for at være sammen med danskere.

Halvdelen af kvinderne, som har udfyldt spørgeskemaet, deltager i systuen og/eller torsdagscafeen. Det er de to aktiviteter, som flest deltager i, når de er i centret. Færre deltager i madlavning, lektiehjælp og vejledning. For næsten alle de kvinder, som er kommet første gang i centret for mere end 10 år siden, er aktiviteterne den primære årsag til, at de kommer i centret. De kvinder, som kom første gang fra 2000 og frem kommer hovedsageligt for rådgivning og samvær. Det er tilsyneladende rådgivningen, som er kvindernes indgang til centret, og derefter kommer de for at bruge systuen, de øvrige aktiviteter eller blot for at være sammen med andre kvinder. Registreringen af rådgivningssager viser i øvrigt, at der også er en del kvinder, som kommer i centret for at bruge værestedet og for samværet og først flere år senere får oprettet en sag, fordi der opstår akutte problemer.

Kvinderne svarer entydigt på, hvad det betyder for dem at komme i centret alt i alt: Indvandrer Kvindecentret er et godt og dejligt sted, som har stor betydning for dem både i forhold til hjælp og i forhold til hygge og samvær med andre kvinder. En fremhæver den positive betydning af, at kvinder kan være alene sammen her uden mænd, en anden skriver, at det er af betydning at være sammen med danskere.

Personligt betyder centret meget for kvinderne, fordi det giver en sikkerhed for dem at vide, at der er hjælp at hente, hvis de har eller skulle få problemer. Også her fremhæver nogle af kvinderne, at det er afgørende, at det er

kvinder, de hjælper. For andre betyder det noget personligt for dem, at de kan foretage sig noget i centret fx sy.

Integrationsmæssigt har centret ifølge kvinderne betydning, fordi de modtager information om samfundet, møder danskere og taler dansk i centret.

Nogle er tæt forbundet til stedet og beskriver stedet betydning for dem ligesom et hjem eller som betydningen af vand.

På spørgsmålet om, hvorfor de kan lide at komme i centret, fremhæves ligeledes, at det er fordi, de kan tale med nogen om deres problemer og kan få hjælp til problemerne. De kommer også, fordi de her er velkomne, og fordi det er et personligt sted, med søde, seriøse og aktive medarbejdere. Andre fremhæver, at de kan lide at komme, fordi deres veninder også kommer her, fordi de gerne vil snakke deres modersmål. Desuden er der en, som nævner, at der er fred. At være nedtrykt i hverdagen, men positiv og glad, når de har været i centret. En siger: *“For at blive i bedre humør”*, og en anden siger at: *“trods misforståelser er jeg velkommen her”*. Det letter kvinderne for deres problemer at komme i centret. For nogle gælder, at de ikke har andre steder at gå hen. Nogle kan have en triviell og kedelig hverdag hjemme, og derfor har det betydning for dem at komme og møde andre i centret.

1.6 Specifikt om rådgivning

Der gives rådgivning inden for mange forskellige problemstillinger. Flest rådgivninger omhandler forhold vedrørende børn, privatøkonomi og herunder ydelser af forskellig art. Der er også mange rådgivninger om boligforhold. Gæld og manglende økonomisk råderum karakteriserer overordnet kvindernes problemstillinger.

Der er variation i de enkelte kvinders problemkompleks, nogle henvender sig med enkeltstående rådgivningssager fx regninger, der ikke er dækning for, eller der er uklarheder omkring. For andre bliver der tale om et forløb og mere massive og dramatiske problemområder fx bortførelser af børn, skilsmisse, uklare boligforhold, boligsikring og børnebidrag.

For halvdelen af sagerne omhandler problemstillingen kvinden selv, men der er også mange, hvor det drejer sig om et problem for hele familien. Endelig gælder for 12 %, at problemer er relateret til kvindens børn.

Rådgivningerne tager meget tid – til en tredjedel af sagerne anvendes over 10 timer. En stor del af kvinderne deltager aktivt i problemløsningen, nemlig 40 %, mens 11 % kun deltager lidt i løsningen af problemet.

Den primære rådgiverfunktion er som kontaktfordrager og vejleder, men i nogle sager er det også som bisidder og brobygger.

I forbindelse med problemafdækning og løsning er der kontakt med mange parter. Der bliver samarbejdet med flere forskellige, fx er der en udviklet samarbejdsrelation til en advokat og en socialrådgiver på et kvindekrisecenter. Ellers bliver der samarbejdet med forskellige kommunale sagsbehandlere, hospital, beboerrådgivere, psykologer, etnisk enhed UCI m.fl.

1.7 Integration som medborger og kvinde i samfundet

I dette afsnit defineres centrets integrationsarbejde, og det vurderes, i hvilket omfang centrets aktiviteter og funktioner har et integrationsmæssigt sigte.

Rådgivningen er ud over at være en støtte til basale integrationsproblemer et supplement til det generelle integrationsarbejde på flere måder. For det første til det integrationsarbejde, som foregår i kommunerne og på sprogskolerne. Kvindecentret giver støtte før, under og efter kontakt til myndighederne, og der er tid og ressourcer til, at kvinderne kommer videre i forhold til deres problemstilling. En igangværende undersøgelse i CASA vedrørende bl.a. starthjælp viser på baggrund af sagsbehandlerne vurderinger, at indvandrer- og flygtningefamilier på overførselsindkomster har mange økonomiske problemer og i stor udstrækning henvender sig til sagsbehandlerne for at få råd og vejledning. I nogle tilfælde er ydelsesmodtagerne så usikre og klientgjorte, at de søger råd om alt muligt. Det er en del af denne rådgivning og vejledning, som kvinderne modtager i Indvandrer Kvindecentret.

For det andet er Kvindecentret et supplement til sociale og helbredsmæssige instanser, fordi kvinderne får rådgivning og støtte til sociale, psykiske og familiemæssige problemer, som de kan have vanskeligt ved at løse eller handle på bl.a. på grund af manglende kendskab til strukturerne eller på grund af diskrimination.

For det tredje er Kvindecentret et supplement til det juridiske arbejde og kvindernes rettigheder i forhold til deres status som flygtninge og indvandrere i Danmark og som kvinder.

Der er således tale om integration i forhold til medborgerskab, ligestilling for kvinder og generelt at styrke kvindernes retssikkerhed.

Informationen, vejledningen og udvekslingen af erfaringer, som foregår både på uformelt plan i centrets værested og i fx systuen samt den formelle videns formidling og drøftelse af danske samfundsforhold, har et integrationsmæssigt sigte, fordi kvinderne på baggrund af en øget viden om danske strukturer bliver bedre til at klare sig økonomisk, socialt og personligt i det danske samfund som kvinder og som enlige kvinder med børn. Værestedet og det fællesskab og netværk til andre, som kvinderne deltager i her, har be-

tydning for deres selvtillid og opbygning af personlige og sociale ressourcer.

Integrationen i centret går begge veje dels socialisering til dansk kultur, dels accept og respekt for deres kultur, så de har mulighed for at tage sløret af og få fred samt udvikle deres identitet som kvinder samt formidle viden om brugernes kultur til omverdenen fx via kokebøger.

Integration til arbejdsmarkedet varetages i Indvandrer Kvindecentret konkret ved, at der løbende er flere kvinder med anden etnisk baggrund end dansk i arbejdsprøvning eller i job- eller sprogtræning. Herigennem har kvinderne mulighed for at øve dansk sprog og træne, hvordan det er at være på en arbejdsplads. Der er således tale om, at centret fungerer som en sluse til arbejdsmarkedet. For andre er det en introduktion til frivilligt socialt arbejde, således har tidligere brugere af centret været frivillige i centret og bl.a. forestået tolkning.

Integrationsarbejdet er rettet mod at motivere kvinderne til virksomheder og arbejdsmarkedet. Men der har ikke været tilstrækkeligt fokus på og prioritering af denne indsats. Men i centret får kvinderne støtte til at kigge i avisen og på nettet efter stillinger, opfordres til at skrive ansøgninger også uopfordrede og at tage personlig kontakt til arbejdspladser.

Det frivillige arbejde og de frivillige er også en del af centrets integrationsindsats, fordi både unge under uddannelse og professionelle får kontakt til og erfaringer med indvandrerkvinders hverdag og problemstillinger og ressourcer, et kulturmøde som påvirker deres praksis som nuværende eller fremtidige professionelle.

1.8 Perspektiver

Arbejdet med evalueringen har givet anledning til at pege på følgende perspektiver:

Et udviklingsarbejde i forhold til centrets målsætninger med en proces, hvor både medarbejdere og frivillige deltager. For at revidere, men også fastholde og implementere formålet i medarbejdergruppen. Herunder drøftelse af prioriteringen af de tre funktioner. Skal aktiviteterne prioriteres, kan det være, at arbejdsdelingen og organiseringen skal udvikles. Denne proces er i opstartsfasen.

Når organiseringen med frivillige og medarbejdere ansat under særlige vilkår spiller en afgørende rolle for varetagelsen af funktionerne, kræver det, at de faste medarbejdere både har kompetencen og ressourcerne til at koordinere og understøtte disse medarbejdergrupper. Både for at det kan fungere optimalt og for at sikre en kontinuitet samt udviklingsmuligheder. Det synes

derfor at være en fordel med to faste medarbejdere, leder og souschef, som både kan give hinanden sparring, og som kan have en klar ansvarsfordeling mellem sig.

Indvandrere Kvindecetret har viden og ekspertiser om især somaliske kvinders integration i samfundet og barrierer for samme. Denne viden og disse erfaringer kunne med fordel formidles til samarbejdspartnere og andre.

2 Evalueringens formål og metode

Københavns Kommune har i 2006 støttet Indvandrer Kvindecetret med midler fra puljen, der skal styrke kommunens tværgående integrationsindsats. I forbindelse med drøftelse af den fremtidige bevilling til centret ønskes gennemført en ekstern beskrivelse og dokumentation af centrets organisation, funktioner og brugere. Centret er tidligere evalueret, og i den daværende evalueringsrapport blev det konkluderet, at Indvandrer Kvindecetret ved at være et værested og aktivitets- og rådgivningscenter styrker indvandrer- og flygtningekvindens sociale og kulturelle kompetencer til at leve i Danmark (CASA, 2002).

2.1 Formål

Formålet med evalueringen er:

- at beskrive Indvandrer Kvindecetrets virke som værested, rådgivnings- og aktivitetscenter samt beskrive, hvordan Indvandrer Kvindecetret definerer integrationsarbejdet. Er der tale om en integrationsmodel, som kan beskrives og vurderes?
- at beskrive centrets formål og organisering med særligt henblik på omfanget af og betydningen af det frivillige sociale arbejde
- at dokumentere, hvor mange kvinder der benytter centrets funktioner, samt beskrive deres karakteristika.

2.2 Metode

Spørgeskemaer til brugerne af centret, registrering af rådgivningssager, kvalitative interview med leder, medarbejdere og frivillige samt diverse dokumentationsmaterialer udgør evalueringens datamateriale.

Spørgeskemaundersøgelse

Til dokumentation af, hvor mange forskellige kvinder der kommer i centret, deres motivation for at komme, deres brug af centrets funktioner og deres sociale baggrund, har vi gennem en to ugers periode i februar 2006 bedt samtlige brugere om at udfylde et mindre spørgeskema. Skemaet er vedlagt rapporten som bilag. Spørgeskemaet er udarbejdet i samarbejde med centrets medarbejdere, og medarbejderne i centret har udfyldt skemaet sammen med de enkelte brugere. 50 forskellige kvinder har i perioden udfyldt et spørgeskema. Derudover har der været enkelte øvrige brugere, som enten ikke har ønsket at udfylde det, eller hvor medarbejderne ikke har nået at spørge dem. Antallet 50 er således udtryk for hovedparten af forskellige besøgende over en to ugers periode. Det er medarbejdernes vurdering, at perioden tegner et gennemsnitligt billede af antallet af forskellige kvinder i cen-

tret. De udgør hovedparten af de besøgende i perioden, dog har 6 besøgende i perioden ikke udfyldt, og 2 har frasagt sig at deltage.

Registrering af rådgivningssager

Indvandrer Kvindecetret har aktuelt cirka 300 rådgivningssager. Et udvalg af disse sager, nemlig 100, er registreret i et skema omhandlende den enkelte sags karakter samt baggrundsoplysninger om den person, som modtager rådgivningen. Udfyldelsen af registreringsskemaerne har været en tidskrævende opgave for centret, og der er derfor udelukkende udvalgt de rådgivningssager, som centerlederen har forestået. Registreringsskemaerne er indtastet i en database, og på denne baggrund er der foretaget en kvantitativ opgørelse af sagernes karakter, rådgivningen og personernes baggrund.

Interview med leder, medarbejdere og frivillige

Der er gennemført et gruppeinterview med 3 medarbejdere og et midlertidig ansat bestyrelsesmedlem. Temaerne i interviewet er formål, organisering, frivillige og integrationstilbud. Samme temaer er en medarbejder blevet interviewet om. Desuden er der gennemført et kvalitativt interview med centerlederen vedrørende formål, organisering, frivilligt arbejde, rådgivningssager og integrationsmodel. En koordinator for den frivillige juridiske rådgivning er interviewet om denne indsats. Desuden er der foretaget interview med en af de brugere af centret, som frivilligt tolker i forskellige sammenhænge.

Dokumentationsmaterialer

Desuden er der til brug for evalueringen anvendt forskelligt dokumentationsmateriale fx centrets vedtægter, årsrapport fra 2005 og funktionsbeskrivelser.

2.3 Rapportens opbygning

I kapitel 3 beskriver vi Indvandrer Kvindecetrets formål, organisering samt omfanget og betydningen af det frivillige sociale arbejde.

I kapitel 4 karakteriseres brugerne af centret. Deres sociale og økonomiske baggrund fremstilles, samt hvor mange og hvor hyppigt de kommer.

I kapitel 5 stilles skarpt på centrets funktioner, henholdsvis rådgivning, aktiviteter og værested. Brugernes brug og oplevelser af funktionerne belyses. Det vurderes, i hvilket omfang funktionerne har et integrationsmæssigt sigte, og hvordan centret definerer integrationsarbejdet.

I kapital 6 sættes særligt fokus på rådgivningen, hvilke problemstillinger ydes der rådgivning til, og hvad karakteriserer rådgivningen.

3 Formål, organisation og frivilligt arbejde

I dette kapitel følger en overordnet beskrivelse af Indvandrer Kvindecen-
trets organisation og formål. Et særligt fokus herunder er at beskrive, hvil-
ken betydning det frivillige sociale arbejde har for Indvandrer Kvinde-
centrets virke samt omfanget af det.

3.1 Formål

Ifølge vedtægterne er Indvandrer Kvindecen-
trets overordnede formål:

- at fremme indvandrer- og flygtningekvindes integration, især kvinder med særlige sociale vanskeligheder således, at kvinderne selv og deres familier kan fungere bedre i det danske samfund
- at fremme forståelsen indvandrere og danskere imellem med henblik på at forebygge fordomme, racisme og enhver form for diskrimination
- at medvirke til at etablere et netværk for kvinderne og deres familier
- at styrke kvinderne i deres selvopfattelse som forældre således, at de har mulighed for at bevare en positiv rollefunktion i forhold til deres børn.

I interviewet med medarbejderne belyses formålet eksplicit, og der lægges vægt på at kvalificere kvindernes hverdagsliv, tilbyde dem et frirum samt bygge bro mellem kvinderne og danskerne og det danske samfund. Således nævnes følgende formål:

- at kvalificere kvindernes danskundskaber, så de bliver i stand til at kunne klare de helt basale dialoger på dansk i hverdagen
- at bakke kvinderne op, så de afprøver og øver deres danskundskaber
- at motivere og inspirere kvinderne til sprogskole, uddannelse og arbejde
- at yde hjælp til selvhjælp i en social pædagogisk proces, så kvinderne på sigt bliver mere selvhjulpne, fx hvad angår varetagelse af privatøkonomiske problemstillinger
- at bygge bro mellem indvandrere og danskere og omvendt
- at arbejde med socialisering i forhold til dansk kultur, men i respekt for brugernes kulturelle og nationale baggrunde
- at være et frirum, hvor kvinderne uforpligtende kan slappe af og få et pusterum for de krav, de ellers har i hverdagen
- at udøve holdningsbearbejdning i forhold til forældreansvar samt opfordre kvinderne til at støtte deres børn i at deltage i foreningslivet.

Formålet fremmes ved at være dels et værested med aktiviteter, dels et rådgivningssted. Det er kombinationen af centrets forskellige funktioner, som skaber centrets specifikke integrationstilbud for socialt vanskeligt stillede indvandrer- og flygtningekvinder.

Lederens umiddelbare vurdering er, at de i centret er gode til at møde kernemålgruppen og til at støtte kvinder med særlige sociale vanskeligheder. Både de kvinder, som har få ressourcer i forhold til integration, og de, som er integrerede, og som taler dansk, men som i særlige situationer står i en vanskelig social problemstilling og har behov for støtte for at modgå fx diskrimination. Et vedvarende dilemma er at leve op til målsætningen om, at støtten skal gives efter princippet om hjælp til selvhjælp. Centret fungerer som mødested. De kvinder, som kommer, lærer hinanden og danskere at kende ved at komme, og det er også et mødested for kvinder, som kender hinanden fra andre steder. Desuden er det en løbende udfordring at få samarbejdsrelationerne – de offentlige instanser – som kvinderne kommer for at få støtte til at kommunikere med – til at møde mennesket. At rådgivningen fylder meget i centret, afspejler ifølge centerlederen, det aktuelle behov hos brugergruppen. At styrke kvinderne i forælderrollen er ikke et så prioriteret formål som tidligere. Centret har bevæget sig lidt væk fra dette fokus.

Intentionen er for det første at være et *værested*, hvor danske, indvandrer- og flygtningekvinder kan være sammen i omgivelser, hvor der er respekt for det enkelte individs etniske baggrund og gennem dialog lære af og om hinandens normer og kulturer.

For det andet et *aktivitetssted*, hvor kvinderne kan deltage i madlavning, syning, idræt og udflugter m.m. At opfordre kvinderne til at deltage aktivt i centrets dagligdag på alle niveauer for derigennem at få indsigt i demokratiske beslutningsprocesser samt at motivere kvinderne til at deltage i undervisningsforløb og støtte de kvinder, der er aktive, ved at yde lektiehjælp. Et specifikt formål med systuen er, at kvinderne her kan slappe af og få et pusterum fra hverdagens krav og forpligtelser. Der er ikke noget, de skal her, og de kan komme og gå til syningen, som det passer bedst for dem. Det skal netop være et rum uden forpligtelser, hvor kvinderne kan koble af. Kvinderne skal komme af glæde og frivilligt, fordi de ønsker at sy og snakke. I systuen er der mulighed for at fortælle om sorger og glæder uden, at det problematiseres – det er ikke et rådgivningsrum, men netop et frirum.

For det andet et *rådgivningssted*, hvor kvinder kan få vejledning/rådgivning i konkrete spørgsmål såvel sociale, juridiske som personlige. Herunder at informere kvinderne om det danske samfund således, at de bliver i stand til at forstå og klare sig i harmoni med danske normer. Målet er at yde hjælp til selvhjælp og henvise til de konkrete steder, som kan hjælpe kvinderne videre i forhold til deres problemstillinger.

Endelig søges formålet realiseret ved at uddybe og formidle viden gennem projekter og foredragsvirksomhed samt at udgive skriftlige publikationer. At støtte initiativer med samme grundlæggende formål som centret.

3.2 Organisering

Indvandrer Kvindecentret er en selvejende institution stiftet i 1982 på initiativ af et tværkirkeligt forum etableret af KFUM og KFUK, Skt. Josephsøstrenes Ordenssamfund i Danmark, Det Økumeniske Center, København og Det Danske Missionselskab.

Bestyrelsen har det overordnede ansvar for centrets anliggende og dermed kompetencen til fx at ansætte og afskedige fastansatte medarbejdere. Den består af 7 medlemmer og 2 suppleanter. Skt. Josephsøstrenes Ordenssamfund i Danmark udpeger et medlem til bestyrelsen. Ønsker organisationen ikke at udpege et medlem, vælges dette medlem samt de øvrige 6 medlemmer og de 2 suppleanter af generalforsamlingen. Det tilstræbes, at brugerne bliver repræsenteret i bestyrelsen.

Centerlederen varetager den daglige ledelse og drift af centret.

Indvandrer Kvindecentret er finansieret af forskellige ansøgte enkeltbevillinger fra ministerier og puljer fx § 115-puljen til frivilligt socialt arbejde, tilskud fra Socialministeriet samt andre puljer, fonde, legater og lønrefusion vedrørende personer i fleksjob. Københavns Kommune har gennem en årække støttet Indvandrer Kvindecentret med bidrag fra forskellige puljer fx Udviklingspuljen til særlige målgrupper på integrationsområdet.

Medarbejderressourcer

Der er i øjeblikket en fastansat medarbejder i Indvandrer Kvindecentret, nemlig den daglige leder. Desuden er der tre medarbejdere ansat i fleksjob. Heraf har den ene medarbejder 14 timer om ugen primært til socialpædagogisk rådgivning. Den anden har 16 timer om ugen, som primært anvendes i systuen. Den tredje er all round, det vil sige forestår forefaldende arbejde på kontoret og i forhold til rådgivningen og er ansvarlig for køkkenet og ansat 20 timer om ugen. Desuden er der p.t. i en 4 ugers periode en kvinde i virksomhedspraktik. Der er løbende forskellige praktikanter.

Der er medarbejdere ansat løbende på særlige vilkår i centret. Det drejer sig om cirka 8 personer pr. år: 4 i arbejdsprøvning i mellem 1 og 3 måneder, 2 i aktivering mellem 18-30 timer om ugen i 1 eller 2 måneder og 2 i jobtræning på fuld tid i 6 eller 12 måneder. Af de 8 har de 4 typisk en anden etnisk baggrund end dansk. Der er tale om arbejdsløse med et rimeligt dansk niveau som gennem ansættelsen søges inspireret til omskoling, at påbegynde uddannelse eller søge arbejde.

Indtil for nylig var der også en fastansat souschef på 3/4 af fuld tid. Et medlem af bestyrelsen er over en 3 måneders periode indtil 21. august ansat sammenlagt i 170 timer. Dels for at varetage nogle af souschefens funktioner samt forefaldende arbejde, dels med henblik på at påbegynde en udviklingsproces i centret i forhold til nye initiativer, revidering af målsætninger

og arbejdsorganiseringen. Det er hensigten, at bestyrelsesmedlemmet på baggrund af feltarbejde og deltagerobservation udarbejder et oplæg til drøftelse mellem personale, leder og bestyrelse om den fremtidige organisering omhandlende fx prioritering af centrets funktioner. Spørgsmålet er bl.a., om aktiviteter kunne opprioriteres, og hvilke konsekvenser dette eventuelt måtte have for kvinderne, samt om man kunne arbejde på, at flere forskellige nationaliteter kom i centret, og om arbejdet kunne organiseres på en mere hensigtsmæssig måde og eventuelt udbygge det frivillige sociale arbejde i centret. På evalueringstidspunktet har bestyrelsesmedlemmet været 2 uger i centret, og det er derfor ikke muligt at sige noget om udfaldet af denne udviklingsproces, men at den er iværksat, og at processen er planlagt.

3.3 Frivilligt socialt arbejde

Som frivillige ulønnede medarbejdere modtager Indvandrer Kvindecetret personer, som i overensstemmelse med institutionens formål og efter aftale med den daglige ledelse ønsker at udføre et regelmæssigt arbejde i centret. Rekrutteringen foregår gennem pjecer delt ud ved fx praktiserende læger, på VUC og på uddannelsesinstitutioner. Et fremadrettet perspektiv er at reklamere om muligheden for at være frivillig i centret fx gennem annoncering i Nørrebro-avisen.

Hvor de frivillige tidligere primært bestod af ældre kvinder, som ønskede at komme hjem fra for at bidrage med en social indsats, og som havde en hel dag ad gangen i centret, er de frivillige i dag hovedsageligt unge kvinder, der venter på en studieplads og samler point til deres uddannelse. De ældre repræsenterede og praktiserede danske traditioner i centret fx i forbindelse med jul, bagte varme hveder og havde nogle parallelle erindringer til nogle af de ældre brugere i centret. De unge frivillige har et kendskab til de nuværende undervisningssystemer og kan forestå lektiehjælp m.m.

Det frivillige sociale arbejde udgør en væsentlig del af indsatsen i centret. Overordnet set kan der skelnes mellem fem forskellige enheder af frivilligt arbejde.

For det første er der brugere, som yder et frivilligt socialt arbejde i centret, når de enten er der alligevel, eller når de decideret er blevet bedt om at komme. Det drejer sig om 3 kvinder samt nogle efter behov. En af de frivillige fortæller, hvordan hun er kommet i centret gennem mange år. I en periode sjældent, men senere regelmæssigt som led i en aktiveringsperiode og som den ene af 2 koordinatorene på et projekt om somalisk kultur. På grund af helbredsproblemer blev hun førtidspensioneret og er siden kommet i centret dels for at sy, dels for at mødes med andre kvinder. I en periode tolkede hun ved torsdagscafeen og derudover efter behov.

For det andet er der frivillig juridisk rådgivning, som foregår hver torsdag eftermiddag mellem kl.16 og 18, hvor der gives retshjælp til kvinder og deres familier. Den juridiske rådgivning varetages af 10 frivillige jurister henholdsvis 8 færdiguddannede i job og 6 studerende. Det er 2 af de frivillige, som koordinerer denne indsats.

For det tredje er der 4 frivillige tilknyttet centrets værested og aktiviteter. De passer telefon, er i systuen, og en kommer fast 2 gange om ugen a 3 timer og tilbyder hjælp til lektielæsning. I alt har de 16 timer pr. uge i centret.

For det fjerde er der bestyrelsesmedlemmerne, som varetager forskellige funktioner i centret.

For det femte er der en frivillig, som gennemsnitlig bruger 10 timer om ugen på ansøgninger.

Betydningen af det frivillige sociale arbejde:

- Bringer energi, interesser og kvalifikationer til centret.
- Praktisk introduktion og rollemodeller i forhold til frivilligt arbejde.
- Bidrager til aktiviteter og bisidderfunktion ud af huset.
- Arbejdskraft og brandslukker ved personalesygdom.
- En del af formålet – at etniske danskere og indvandrere- og flygtningekvinder mødes.

Perspektiverne for det frivillige sociale arbejde i centret er en styrkelse med hensyn til at få flere frivillige, hvilket bl.a. ville give mulighed for flere uddannede aktiviteter. I øjeblikket er der en del personalemangel og centret lukker ikke for at tage på udflugt.

Frivillige i juridisk rådgivning

10 frivillige fordelt på 2 hold varetager den frivillige juridiske rådgivning, som foregår hver torsdag mellem 16.30 og 18.30 i Indvandrer Kvindecen-tret.

For at koordinere indsatsen og aftale praksis vedrørende registrering af sa-ger, procedure for post m.m. afholder de frivillige møde hver 3. måned. På et årligt møde tages desuden aktuelle temaer op med henblik på at kvalifice-re praksis. På temamødet kommer der personer udefra og holder oplæg. Således deltog bl.a. en repræsentant fra henholdsvis Udlændingestyrelsen og Udenrigsministeriet i et temamøde om udlændingeret og familiesam-menføring. Temaerne udvælges ud fra karakteren af problemstillingerne og i forhold til den nye lovgivning på området fx ny udlændingelov. Der har også været en foredragsholder fra Lejernes Landsorganisation foranlediget af mange sager vedrørende lejeforholdene i almennyttige boliger.

Organisatorisk er der en koordinator for de frivillige jurister, som er udover de 10 frivillige. Desuden er centerlederen der, når der er juridisk rådgivning. Tilfældigt sidder 2 af de frivillige for nuværende i bestyrelsen, hvilket har den fordel, at der foregår en vidensdeling mellem resten af centret og den juridiske rådgivning gennem bestyrelsesarbejdet, men det er ikke en del af den formelle struktur.

Rådgivningen omhandler mange af de samme problemstillinger som den rådgivning, der varetages i centret i dagligdagen. Der er flydende grænser for, hvornår en kvinde henvises til juridisk rådgivning. Det kan være på grund af problemstillingens karakter, men det kan også være som aflastning for rådgivningen i dagligdagen i centret.

Der er tidsbestilling til rådgivningen, og der er afsat cirka en time til hver rådgivning. Således er der mellem 6 og 8 personer, som modtager rådgivning i den juridiske rådgivning hver uge. Der kan sagtens være gengangere i rådgivningen, men et skøn fra en af de frivillige viser, at vedkommende cirka har rådgivet 25 forskellige personer i løbet af et år.

Det rådgives primært om problemstillinger inden for udlændingeret og hverdagsproblemer særligt knyttet til privatøkonomi. Rådgivningen kan fx omhandle regninger til telefon eller el, som der ikke er afgivet en skriftlig opsigelse på, når personen ophører med at bruge telefon eller el. Desuden er der en del problemstillinger vedrørende regninger i forbindelse med udflytning fra lejlighed.

Formålet med rådgivningen er at få løst eller delvis løst problemet og formidle viden om, hvordan det eventuelt kan undgås en anden gang. En del sager kan ikke løses til personens fordel, nogle gange fordi der allerede er truffet afgørelse, fx inkasso, men personen får så mulighed for at få forklaret, hvordan det forholder sig, og hvordan vedkommende kan undgå en lignende situation fremover.

Hvis der er mange af de samme problemstillinger i en periode, er der endvidere kollektiv rådgivning på en torsdagscafé.

Et fremadrettet perspektiv er at udveksle erfaringer med retshjælp andre steder samt udvikle et henvisende samarbejde. Desuden har det været drøftet at udvide den juridiske rådgivning til også at foregå om tirsdagen.

Juristerne henviser bl.a. til Dansk Flygtningehjælp, hvor der er fuldtidsarbejdende jurister ansat eller til advokater, når det drejer sig om problemstillinger, hvor deres kompetencer og kvalifikationer ikke rækker, og hvor problemstillingen og sagen kræver, at det er professionelle, som varetager rådgivningen.

4 Kvinderne

I dette kapitel karakteriseres brugerne på baggrund af spørgeskemabesvarelser fra 50 kvinder, som over en to ugers periode i februar 2006 besøgte centret.

Først dokumenteres antallet af kvinder, der bruger centret, og hvor hyppigt de kommer. Dernæst karakteriseres deres socioøkonomiske forhold. Karakteriseringen suppleres og er sammenholdt med baggrundsoplysningerne fra 100 registrerede rådgivningssager.

4.1 Besøgshyppighed, varighed og kendskab

Indvandrer Kvindecetret er åbent for alle kvinder, hvilket betyder, at der bydes velkommen til de kvinder og nationaliteter, som på et givent tidspunkt har behov for at komme i centret.

Ved indgangen føres besøgsstatistik over antal besøg, kvindens nationalitet og hendes bopælskommune. Denne registrering viser, at der er cirka 18 besøg om dagen, herudover kommer frivillige, studerende og børn.

Hørt om stedet fra en ven

De fleste har hørt om Indvandrer Kvindecetret fra en ven. Det er primært mund til mund-metoden, som skaber kendskab til centrets tilbud. Men der er også 6 af de adspurgte, hvis sagsbehandler har fortalt dem om centret.

Tabel 4.1: Brugerne fordelt efter, hvem der fortalte dem om centret

	I alt
Ven.....	31
Sagsbehandler.....	6
Familie	3
Nabo.....	2
Læge.....	2
Andre (fx lærer, Udlændingestyrelsen)	6
I alt	50

Kommer et par timer en eller to gange om ugen

Hvor ofte kvinderne kommer, afhænger af deres hverdagslivssituation, og om de er ledige, under uddannelse, eller i beskæftigelse. 21 af de 50 adspurgte kvinder kommer flere gange om ugen, andre kommer enkelte dage over længere tid.

Tabel 4.2: Brugerne fordelt efter besøgshyppighed. Antal

	I alt
Flere gange om ugen.....	21
Et par gange over 14 dage.....	10
Et par gange om måneden.....	11
Sjældnere.....	7
I alt.....	49

Der er forskellige grunde til, at nogle ikke kommer mere permanent. Det kan være, at de udelukkende bruger centret, når de har brug for rådgivning, eller at de kun kommer, når de alligevel er i nærheden.

Kvinderne kommer enten en time eller et par timer ad gangen.

En af kvinderne fortæller, at hun kommer et par gange om måneden, og det afhænger af, om hendes mand har fri og kan passe deres 4 børn. Den ene af børnene er alvorligt syg og kan derfor ikke komme med i centret. Hun kommer i centret for at snakke med andre og sy tøj. Som et frirum fra ægtefælle og børn. I forbindelse med det ene barns sygdom har hun fået støtte i centret med henblik på, at moren, som er bosiddende i udlandet, kunne komme på besøg i Danmark.

En andens besøg er defineret af, at hun tolker som frivillig i centret. Hun arbejder som hjemmehjælper og kommer, når hun kan et par gange om ugen.

Der kommer løbende nye brugere i centret

Der kommer hele tiden nye brugere. Således gælder for 10 af de 50, at de kom for første gang i enten 2005 eller 2006. For 9 kvinder er det mere end 10 år siden, de kom for første gang.

Tabel 4.3: Brugerne fordelt efter hvornår de kom i centret for første gang

	I alt
Før 1995.....	9
Mellem 1995 og 1999.....	11
2000-2004.....	20
2005 eller 2006.....	10
I alt.....	50

Når vi sammenholder antallet af år, kvinderne har været bosiddende i Danmark med, hvornår de første gang kommer i Indvandrer Kvindecetret, viser det sig, at en del kommer inden for det første år, de er bosiddende i Danmark, og en anden gruppe kommer efter at have været bosiddende i Danmark i mange år.

Adspurgt om, hvorfor kvinderne kom den første gang, gælder for halvdelen, at det var for at få rådgivning, men der er også en del, som svarer, at det både var for rådgivning, samvær og aktiviteterne. 6 ud af 50 svarer, at det var for at sy, og 9 svarer, at det var for samvær med andre.

4.2 Socioøkonomiske karakteristika

Indvandrer Kvindecetret er udelukkende for kvinder. I den juridiske rådgivning, som tilbydes hver torsdag uden for centrets åbningstid mellem 16.30 og 18.30, må der både komme kvinder og mænd.

Somalier

Hvilken nationalitet, der gennem årene er kommet i centret, varierer, afhængig af den internationale situation, samfundsudviklingen samt regler og love på udlændingeområdet. Gennem de seneste år er det flest somalier, der er kommet i centret. 39 af de 50 kvinder, som besvarede spørgeskemaet, var fra Somalia, 6 var fra Marokko, 3 fra Pakistan og 1 fra Irak og 1 fra Kenya. 64 % af de registrerede rådgivningssager omhandler somaliske kvinder. De øvrige 36 er fordelt på 17 forskellige nationaliteter.

Kommet til Danmark for flere år siden

Opgørelsen over, hvornår de 50 kvinder er kommet til Danmark, viser, at hovedparten er kommet hertil i løbet af 1990'erne.

Tabel 4.4: Brugere fordelt efter, hvornår de er kommet til Danmark. Antal

	I alt
Før 1980	2
I 1980'erne.....	8
I 1990'erne.....	31
I 2000'erne.....	6
Uoplyst.....	3
I alt	50

Der er ikke nogle af dem, som er kommet i centret i registreringsperioden, der er kommet til Danmark inden for de seneste 3 år, og kun 6 kvinder er kommet hertil siden 2000. Det er således kvinder, som har boet flere år i Danmark, der er brugere af centret.

Både yngre og ældre kvinder

Hovedparten af kvinderne er i 30'erne. Men der er en bred aldersfordeling blandt de kvinder, som kommer, således er der både unge og ældre.

Tabel 4.5: Kvinderne fordel efter alder. Antal

	I alt
18 år	1
20erne	5
30erne	24
40erne	11
50erne	8
70erne	1
I alt.....	50

Den ældste bruger er 71, og den yngste er 18 år. Den samme aldersfordeling fremgår af baggrundsoplysningerne fra rådgivningssagerne.

Flest lever alene og heraf flest med børn

34 af kvinderne bor alene, heraf 26 med børn og 8 uden børn. Af de resterende kvinder lever de fleste med ægtefælle uden hjemmeboende børn, nemlig 11 kvinder. Halvdelen af kvinderne har børn i førskolealderen. Opfølgelserne fra rådgivningerne viser, at 31 % af kvinderne ikke har børn, og at de 69 %, som har børn, gennemsnitligt har tre, varierende fra 1 barn til 6 børn.

Bor i lejelejligheder i forskellige bydele i Københavns Kommune

Hovedparten af brugerne bor i Københavns Kommune (45). Kvinderne kommer fra mange forskellige bydele i København, flest bor på Nørrebro, i Brønshøj eller på Amager. 82 % af rådgivningssagerne omhandler kvinder, som er bosiddende i Københavns Kommune.

Tabel 4.6: Brugere fordelt efter bopælsbydel. Antal

	Antal
Nørrebro	17
Brønshøj.....	6
Amager.....	5
Valby	4
Bispebjerg	3
Tingbjerg	3
Nordvest.....	3
Andre bydele i Københavns Kommune	4
Andre kommuner fx Kastrup, Frederiksberg	5
I alt.....	50

Næsten alle bor i lejelejlighed, enkelte fra Kastrup bor i lejet rækkehus.

Kontanthjælpsmodtagere, men også nogle i arbejde

30 kvinder modtager kontanthjælp og 5 arbejdsløshedsunderstøttelse. Der er også 4, som er i arbejde.

Tabel 4.7: Brugerne fordelt efter forsørgelsesgrundlag. Antal

	Antal
Kontanthjælp.....	30
Arbejdsløshedsunderstøttelse	5
Løn.....	4
SU	2
Sygedagpenge.....	2
Andet.....	5
Uoplyst	2
I alt	50

Hovedparten af kvinderne (33) har ikke været i arbejde i deres hjemland, 17 har. De har arbejdet i forretning, enten deres egen eller de har hjulpet til i deres forældres forretning. Nogle har været sekretærer, og enkelte har pas-set børn.

7 har en skoleuddannelse fra Danmark. Det drejer sig om henholdsvis 10. klasse, handelsskoleeksamen, i gang med social- og sundhedsuddannelsen, frisørkursus, klinikassistent, elev, pædagogisk grunduddannelse og et tolke-kursus. Der er således få af brugerne, som har en uddannelsesbaggrund.

Tabel 4.8: Brugerne fordelt efter, hvad de laver i dag. Antal

	Antal
Sprogskole	11
Sygemeldt	11
Arbejde.....	7
Aktivering	4
VUC.....	2
Daghøjskole	2
Barsel.....	3
Andet (husmor, arbejdsprøvning m.m.)	5
Uoplyst	5
I alt	50

Indvandrer Kvindecetret bliver dagligt besøgt af cirka 18 kvinder med an-den etnisk baggrund end dansk. Over en to ugers periode kom der 50 for-skellige kvinder i centret.

Registreringen af rådgivningssager i 2005 viser, at centret har kontakt til 300 kvinder, som har fået formaliseret støtte og hjælp.

De kvinder, som kommer i Indvandrer Kvindecetret, kan karakteriseres ved:

- at have hørt om centret fra en ven
- at de kommer et par timer en eller to gange om ugen
- at nogle har kort anciennitet og andre meget lang anciennitet
- at de bor i lejelejligheder i forskellige bydele i Københavns Kommune
- at de modtager kontanthjælp – nogle er imidlertid i arbejde
- at de lever alene som fraskilt med cirka tre børn
- at nogle er unge, og nogle er ældre
- at være kommet fra Somalia til Danmark for flere år siden.

5 Rådgivning, værested og aktiviteter

Indvandrer Kvindecetret tilbyder indvandrer- og flygtningekvinder et værested, aktiviteter og rådgivning. Centret har åbent alle hverdage hele året mellem kl.10 og 16. I dette kapitel beskrives de tre funktioner med særligt fokus på brugernes oplevelser, deres motivation for at komme og deres brug af og behov for tilbudene.

5.1 Rådgivning

Indvandrer Kvindecetrets rådgivningsfunktion kan opdeles i en rettet mod fællesskabet og en rettet mod den enkelte kvinde.

Den fællesskabsrettede vejledning er fx tematiske drøftelser på de ugentlige café-møder, eller det er drøftelser, som opstår i værestedet i løbet af dagen, eller det er afklaringer af de forskellige spørgsmål vedrørende økonomisk, sociale, sundhedsmæssige og familiemæssige forhold, som kvinderne spørger andre af brugerne eller medarbejderne om i løbet af dagen. Kvinderne får således formidlet viden om danske forhold, konkret støtte til brevskrivning eller henvisninger til det officielle system.

Den individrettede rådgivning er formaliseret i centret – det kræver en tidsbestilling, og der oprettes en sagsmappe, når der er tale om en vejledning eller støtte, som ikke kan gives eller løses umiddelbart. I næste kapitel er der sat specifikt fokus på et udvalg af rådgivningssagerne. Desuden er der tilbud om juridisk rådgivning, hver torsdag eftermiddag mellem kl. 16.30 og 18.30. Denne rådgivning varetages af frivillige jurister og jurastuderende. Der gives retshjælp til kvinderne og deres familier inden for fx familie-, udlændinge-, bolig- og socialret.

Et succeskriterium for rådgivningen er, at kvinden får løst de problemer, som rådgivningen handler om. Et andet er, at kvinden føler sig bedre orienteret om det danske sociale system og dermed bliver i stand til at håndtere fremtidige problemer. Medarbejdernes rolle varierer. De kan fungere som bisidder, hvor kvinden følges til advokat, statsamt eller sagsbehandler i kommunen, som kontaktfordrager ved at hjælpe kvinden til at tage kontakt til de forskellige parter i det offentlige system, som støtte til formulering af breve og som henviser til relevante instanser.

Næsten halvdelen af centrets medarbejderressourcer bruges på konkret individuel rådgivning. Der er 116 personaletimer i centret om ugen, heraf bruges 45 timer på rådgivning samt 8 timer på juridisk rådgivning.

Hovedparten af kvinderne har modtaget rådgivning i centret, og de er meget tilfredse med selve tilbudet og den rådgivning, de har modtaget. Færre har

modtaget juridisk rådgivning. Der er umiddelbart ikke nogen forskel på de problemstillinger, som varetages af rådgivningen i centret og de, som den juridiske rådgivning varetager. Nogle kvinder modtager rådgivning om specifikke forhold fx bolig og opholdstilladelse. Andre får mere generel rådgivning om flere forskellige forhold og regninger af forskellig art. Ud fra kvindernes besvarelser er det hovedsageligt problemer vedrørende økonomi eller bolig, som de har haft brug for rådgivning om. Ifølge kvinderne består rådgivningen af at ringe til diverse offentlige instanser, at skrive breve, at give råd i forhold til fx børneopdragelse, støtte til tidsbestillinger og til udfyldelse af blanketter. Der er således tale om brobygning og om at støtte kvinderne i formidlingen og kommunikationen mellem dem og diverse offentlige myndigheder.

5.2 Værested

I værestedet:

“... kan danske, indvandrer- og flygtningekvinder uforpligtende være sammen i omgivelser, hvor der er respekt for det enkelte individs etniske baggrund og gennem dialog lære af og om hinandens normer og kulturer... Værestedets succeskriterier og resultater er, at kvinderne bliver mere selvhjulpne som borgere i det danske samfund ved, at de får større selvtilid til selv at klare sig således, at de selv kan og tør tage kontakt til offentlige myndigheder, institutioner, læger, mulige arbejdspladser m.m. og på sigt kommer ud på arbejdsmarkedet”.

(Fra centrets funktionsbeskrivelse, 2006)

Socialt fællesskab præget af dialog, respekt og det forhold, at det er uforpligtende, er kernen i Indvandrer Kvindecenrets værested. Torsdagscafeen og det generelle cafésamvær i hverdagen er værestedets primære omdrejningsaktiviteter. Her møder kvinderne både nye og kendte kvinder, der bliver sludret og udvekslet erfaringer.

Som værested er der tale om et fristed for kvinder, og som fungerer med respekt for deres kultur og sprog, fx er der kun adgang for kvinder, der serveres ikke svinekød, og der er ingen alkohol i centret. Stedet er ikke defineret ud fra krav om behandling, aktivering eller registrering.

På torsdagscafeen er brugerne, medarbejderne og eventuelle gæster samlet til information og drøftelse af forskellige aktuelle sociale, kulturelle og sundhedsmæssige emner. Her tages fælles emner op til drøftelser, fx temaer som mange rådgivninger har omhandlet eller generel information om det danske samfund. Af eksempler kan nævnes: En sagsbehandler giver kollektiv information, en jordmoder fra Sex og Samfund fortæller om prævention, et førstehjælpskursus, en bankmedarbejder fortæller om bankkonti, en fra Udlændingestyrelsen, en fra politiet vedrørende kriminalpræventiv indsats, hiv, aids, diabetes og madpakker. Der laves mad, der er fællesspisning, og

der er bagt kager. Hvis en af brugerne tager initiativ til det, så bakker personalet op og hjælper til.

Nogle af kvinderne bruger værestedet som en café og kommer for at snakke og drikke kaffe. De beskriver, at det gør dem glade at møde andre kvinder og hygge sig i cafeen. For nogle er det afgørende at komme: En beskriver det som *“kampen for ikke at blive ensom”*, og en anden beskriver værestedet som *“luft – for hvis jeg sidder derhjemme, bliver jeg ked af det”*. Andre ligger vægt på muligheden for at være sammen med danskere.

5.3 Aktiviteter

Gennem aktiviteterne syning, lektiehjælp, madlavning og en gang imellem udflugter har kvinderne mulighed for at styrke deres personlige og faglige kvalifikationer. De bliver introduceret til og drøfter emner som sundhed, ernæring, motion og andre emner, som har betydning for deres hverdagsliv og deres forælderrolle. Et computerprojekt og udarbejdelse af en somalisk ko-gebog er i opstartsfasen.

Halvdelen af kvinderne, som har udfyldt spørgeskemaet, deltager i systuen og/eller torsdagscafeen. Det er de to aktiviteter, som flest deltager i, når de er i centret. Færre deltager i madlavning, lektiehjælp og vejledning. Et perspektiv drejer sig om, at kvinderne synes, at de lærer meget ved at deltage i aktiviteterne, at det er en god chance for fx at forstå lovgivningen, og at det er godt at få mange informationer. En anden vurdering er, at det er vigtige emner, der bliver taget op. Desuden fremhæver en, at deltagelse i aktiviteterne har den betydning, at det holder socialt og psykisk stress ude.

5.4 Kommer primært for rådgivning og samvær

Adspurgt om, hvorfor de generelt kommer i centret, svarede fleste kvinder for at få rådgivning. Det er således 41 ud af de 50, som har svaret ja til det. Men samvær og dialog med andre er der også mange, som kommer for.

Tabel 5.1: Brugerne fordelt efter hvorfor de generelt kommer i centret. Antal, som har svaret ja

	I alt
For at få rådgivning	41
For samvær og samtale med andre.....	32
For at deltage i aktiviteter	17
For at få juridisk rådgivning.....	9

17 ud af de 50 kvinder har svaret positivt på, at de generelt kommer for at deltage i aktiviteterne. Der er færrest, som svarer positivt på, at de kommer

for at få juridisk rådgivning, men det skyldes sandsynligvis, at kvinderne henvises til dette fra centret. Desuden vil det være enkelte gange for den enkelte bruger, at vedkommende modtager juridisk rådgivning. Desuden er spørgeskemaerne delt ud i centrets åbningstid og ikke, når der har været tilbudt juridisk rådgivning.

For næsten alle de kvinder, som er kommet første gang i centret for mere end 10 år siden, er aktiviteterne den primære årsag til, at de kommer i centret. De kvinder, som kom første gang fra 2000 og frem, kommer hovedsageligt for rådgivning og samvær. Det er tilsyneladende rådgivningen, som er kvindernes indgang til centret. Derefter kommer de for at bruge systuen eller de øvrige aktiviteter eller blot for at være samme med andre kvinder. Registreringen af rådgivningssager viser i øvrigt, at der også er en del kvinder, som kommer i centret for at bruge værestedet og for samværet og først flere år senere får oprettet en sag, fordi der opstår akutte økonomiske problemer.

I spørgeskemaet er kvinderne også blevet spurgt om, hvorfor de netop er kommet i Indvandrer Kvindecetret den pågældende dag. Halvdelen af kvinderne kommer vedrørende rådgivning: Hjælp til regninger, til udfyldelse af papirer, en kommer for at få fulgt op på en kontakt til sagsbehandleren, som centret har haft, bestille tid til rådgivning, hjælp til forståelse af brev fra offentlige myndigheder. En del kvinder nævner specifikt, at det er centerlederen, som de skal snakke med. En fjerdedel kommer for samvær, for at snakke, drikke kaffe, for at hygge sig. 7 kommer specifikt for at sy. Og endelige er der enkelte, som følger en veninde til centret.

Kvinderne svarer entydigt på, hvad det betyder for dem at komme i centret: Indvandrer Kvindecetret er et godt og dejligt sted, som har stor betydning for dem både i forhold til hjælp og i forhold til hygge og samvær med andre kvinder. En fremhæver den positive betydning af, at kvinder kan være alene samme her uden mænd, en anden skriver, at det er af betydning at være sammen med danskere.

Socialt har centret betydning for kvinderne, fordi de lærer andre kvinder at kende og snakker med kvinder med anden nationalitetsbaggrund end dem selv. Nogle fortæller, at de har veninder her i centret. Men det er generelt en mulighed for at være sammen med andre. En kvinde fortæller, at hun, fordi hun ikke har familie i Danmark, ikke har andre at tale med end de andre brugere og medarbejderne i centret. En af kvinderne er på besøg for første gang, og hun forventer at kunne få hjælp i centret og mødes med andre kvinder.

Personligt betyder centret meget for kvinderne, fordi det giver en sikkerhed for dem at vide, at der er hjælp at hente, hvis de har eller skulle få problemer. Også her fremhæver nogle af kvinderne, at det er afgørende, at det er

kvinder, de hjælper. For andre betyder det noget personligt for dem, at de kan foretage sig noget i centret, fx sy.

Integrationsmæssigt har centret ifølge kvinderne betydning, fordi de modtager information om samfundet, møder danskere og taler dansk i centret.

Nogle er tæt forbundet til stedet og beskriver stedet betydning for dem ligesom et hjem eller som betydningen af vand.

På spørgsmålet om, hvorfor de kan lide at komme i centret, fremhæves ligeledes, at det er, fordi de kan tale med nogle om deres problemer, fordi de kan få hjælp til løsning af problemer. De kommer også, fordi de her er velkomne, og fordi det er et personligt sted med søde, seriøse og aktive medarbejdere. Andre fremhæver, at de kan lide at komme, fordi deres veninder også kommer her, fordi de gerne vil snakke deres modersmål. Desuden er der en, som nævner, at der er fred. At være nedtrykt i hverdagen, men positiv og glad, når de har været i centret. En siger: *“For at blive i bedre humør”* og en anden siger at: *“Trods misforståelser er jeg velkommen her”*. Det letter kvinderne for deres problemer at komme i centret. For nogle gælder, at de ikke har andre steder at gå hen. Nogle kan have en triviell og kedelig hverdag hjemme og derfor har det betydning for dem at komme og møde andre i centret.

6 Rådgivning om ydelser og økonomi

Som beskrevet i det foregående kapitel er det primært rådgivning, kvinderne har behov for, når de kommer. Derfor stiller vi i dette kapitel skarpt på rådgivningen og beskriver, hvilke problemstillinger kvinderne får rådgivning til, og hvad rådgivningen indeholder.

6.1 Socialøkonomiske problemer

Der gives rådgivning inden for mange forskellige problemstillinger. Vi har i registreringen af sager udvalgt kategorierne, som fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 6.1: Andel af sager inden for udvalgte problemområder. Antal og procent

	I alt
Bolig	51
Gæld til det offentlige	40
Forsørgelse	17
Børn	69
Privatøkonomi	66
Ophold i Danmark	8
Arbejde	18
Sygdom	16
Ægteskab	24
Andet	9

Den overordnede tematisering af problemstillinger viser, at der er tale om socialøkonomiske problemstillinger i højere grad end problemstillinger specifikt knyttet til at være indvandrere eller flygtninge i Danmark. De fleste rådgivninger omhandler således forhold vedrørende børn, privatøkonomi og herunder ydelser af forskellig art. Der er også mange rådgivninger om boligforhold. Det må således konkluderes, at de kvinder, som søger rådgivning i Indvandrer Kvindecetret, gør det, fordi de har problemer i forhold til deres børn, deres økonomiske situation og deres bolig. Det er gæld og manglende økonomisk råderum, som beskriver kvindernes problemstillinger.

6.2 Rådgivning tager tid, og kvinden deltager

Der er variation i de enkelte kvinders problemkompleks, nogle henvender sig med enkeltstående rådgivningssager fx regninger, der ikke er dækket for, eller der er uklarheder omkring. For andre bliver der tale om et forløb

af mere massive og dramatiske problemområder fx bortførelser af børn, skilsmisse, uklare boligforhold, boligsikring og børnebidrag.

Rådgiveren har på baggrund af sagsakterne og sit kendskab til sagen vurderet, hvor vidt den enkelte kvinde har få, nogle eller mange problemer, som hun skal have støtte til. 59 % har få, 22 % har nogle, og 19 % har mange.

Problemet omhandler for halvdelen af sagerne kvinden selv. Men der er også flere, hvor det drejer sig om et problem for hele familien, og endelig gælder det for 12 %, at problemerne er relateret til kvindens børn.

Rådgiveren har også foretaget en vurdering af, hvor meget tid der er anvendt på kvindens problemstillinger. Denne vurdering viser, at der i en tredjedel af sagerne anvendes sammenlagt over 10 timer.

Tabel 6.2: Vurdering af antal timer anvendt på rådgivningssagen. Antal og procent

	I alt
Under 2 timer	27
2-6 timer	24
6-10 timer	9
Over 10 timer	34
Uoplyst	6
I alt.....	100

I hvilken udstrækning den enkelte kvinde deltager og er aktiv i problemløsningen viser rådgiverens vurdering, at næsten 40 % er noget med i løsningen, mens 11 % kun deltager lidt i problemløsningsarbejdet.

Rådgivningen varetages af centrets medarbejdere. Den primære funktion er som kontaktfrembringer og vejleder, men i nogle sager er det også som bisidder og brobygger. I forbindelse med problemafdækning og løsning er der kontakt med mange forskellige parter. Der bliver samarbejdet med flere, fx er der en udviklet samarbejdsrelation til en advokat og en socialrådgiver på et kvindekrisecenter. Ellers bliver der samarbejdet med forskellige kommunale sagsbehandlere, hospital, beboerrådgivere, psykologer, etnisk enhed UCI m.fl.

6.3 Fraskilte udenlandske statsborgere

Hvad angår kvindernes fysiske helbredssituation, er det for hovedpartens vedkommende ikke noget, som fremgår af sagen, og derfor må det konkluderes, at det heller ikke er en af hovedårsagerne til, at kvinden har behov for rådgivning. For to tredjedele af sagerne er der enten ikke viden om den fysiske helbredssituation, eller det vurderes, at den er god eller o.k. For de 33 %, som har fysiske helbredsproblemer, drejer det sig om nedslidning af ryg

og ben, gigt, gener i forbindelse med graviditet eller konsekvenser af fødsler, diabetes, hiv-positiv, bronkitis, overvægt og tandproblemer.

Flere af kvinderne har psykiske lidelser (cirka 40 %). Det drejer sig om krigstraumer og familiemæssige tragedier som dødsfald, bortførsler af børn og samliv med tyranniske ægtefæller eller hårde skilsmisser. Enkelte har diagnosticerede psykiske lidelser.

Rådgiverens samlede vurdering af kvindernes sociale og kulturelle baggrund viser, at der både kommer kvinder, som har levet i storbyer i deres hjemland, som er rimeligt uddannet fra hjemlandet og har høj status blandt de øvrige brugere i centret. Og kvinder fra landet. Nogle fra meget fattige kår og nogle, som er analfabeter. Indvandrer Kvindecetret bliver således brugt af kvinder, som fra deres hjemland har indtaget meget forskellige sociale positioner.

Kun 19 % af kvinderne har dansk statsborgerskab. Som det allerede er dokumenteret, lever hovedparten alene. På baggrund af registreringerne af 100 rådgivningssager fremgår følgende billede af kvindernes civilstatus. 63 % af kvinderne er fraskilt.

Tabel 6.3: Brugere af rådgivningen fordelt efter civilstatus. Antal og procent

	I alt
Fraskilt	63
Gift.....	16
Ugift.....	6
Enke	6
Uoplyst	9
I alt	100

Rådgiverens vurdering af kvindernes mundtlige og skriftlige færdigheder i dansk viser store variationer, således vurderes det, at en femtedel af kvinderne er rigtige gode til mundtligt dansk, samme andel er på begynderniveau. De øvrige ligger på niveau imellem disse yderpunkter. Hvad angår skriftlige færdigheder vurderes, at 26 % er på begynderniveau, og 10 % er rigtig gode.

Spørge- og registreringsskema

Spørgeskema til brugerne af Indvandrer Kvindecentret

Dato: _____ 2006   Fødselsdag: _____ måned _____ år

Navn på medarbejder som udfylder skema _____

Navn på bruger _____

Antal børn med i dag _____

Først nogle spørgsmål om første gang, du kom i Kvindecentret

1. **Hvornår kom du her første gang?** _____ årstal

2. **Hvem fortalte dig om Kvindecentret?**

Familie.....	1
Nabo.....	2
Ven.....	3
Sagsbehandler.....	4
Læge.....	5
Pædagog.....	6
Anden.....	7

Hvem? _____

3. **Hvorfor kom du første gang i Kvindecentret?**

For at bruge systuen.....	1
For at få rådgivning.....	2
For at få juridisk rådgivning.....	3
For at se andre mennesker.....	4
Andre årsager.....	5

Hvilke? _____

Nu nogle spørgsmål om dit brug af Kvindecentret for tiden

4. **Hvor ofte kommer du her for tiden?**

Dagligt.....	1
Flere gange om ugen.....	2
1-2 gange om ugen.....	3
1-2 gange hver 14. dag.....	4
1-2 gange om måneden.....	5
Sjældnere.....	6

5. **Hvor lang tid er du her om dagen for tiden?**

Hele dagen.....	1
Nogle timer.....	2
Cirka 1 time.....	3
Mindre end 1 time.....	4

Afhængigt af? _____

6. **Hvad kommer du for i dag?** _____

7. **Hvorfor kommer du generelt?** (Gerne flere ringe)

For samvær og samtale med andre	1
For at deltage i aktiviteter	1
For at få rådgivning	1
For at få juridisk rådgivning	1

Nu nogle spørgsmål om værestedet

8. **Uddyb hvorfor du kommer?**

For at møder mennesker	1
For at snakke med andre kvinder	1
For at snakke med medarbejderne	1
For at øve dansk	1
For at drikke kaffe/te	1
For at få informationer om danske forhold	1
Andet	1

Hvad? _____

9. **Hvad betyder det for dig?** _____

Nu nogle spørgsmål om aktiviteterne i Kvindecentret

10. **Deltager du i nogle af følgende aktiviteter?**

Systemen	1
Madlavning	2
Lektiehjælp	3
Vejledning om uddannelse og jobmuligheder	4
Torsdagscafeen	5
Andre aktiviteter	6

Hvilken _____

11. **Hvad betyder det for dig ?** _____

Nu nogle spørgsmål om rådgivningen i Kvindecentret

12. **Har du modtaget rådgivning fra Kvindecentret?**

Ja	1
Nej	2

Hvis ja til hvad? _____

- 13. Har du været tilfreds med den rådgivning, du har modtaget?**
Meget tilfreds.....	1
Noget tilfreds	2
Tilfreds.....	3
Utilfreds	4

- 14. Har du modtaget juridisk rådgivning torsdag eftermiddag?**
Ja.....	1
Nej.....	2

Hvis ja til hvad? _____

- 15. Har du været tilfreds med den rådgivning, du har modtaget?**
Meget tilfreds.....	1
Noget tilfreds	2
Tilfreds.....	3
Utilfreds	4

- 16. Har du brug for hjælp i forhold til? (Gerne flere ringe)**
Bolig	1
Dansk sprog	1
Din familie	1
Økonomi.....	1
Uddannelse	1
Arbejde.....	1
Helbred.....	1
Andet.....	1

- 17. Beskriv dine problemer kort?** _____
- _____

- 18. Hvordan kan Kvindecetret hjælpe dig?**
- _____

Nu nogle spørgsmål om, hvad Kvindecetret betyder for dig
--

- 19. Hvad betyder Kvindecetret for dig?** (personligt, socialt, integrationsmæssigt, i hverdagen m.m.)
- _____
- _____

- 20. Hvorfor kan du lide at komme her?** _____
- _____
- _____

21. Hvad ville du gøre, hvis Kvindecetret ikke var her?

Nogle spørgsmål om dig

22. Nationalitet? _____ **23. Alder** _____ år

24. Hvornår kom du til Danmark? _____ år **25. Hvor bor du?** _____

26. Hvordan bor du?

Lejelejlighed 1
Anden måde 2

Hvilken _____

27. Familiesituation. Hvordan lever du i dag?

Med ægtefælle/samlever og hjemmeboende børn 1
Med ægtefælle/samlever uden hjemmeboende børn 2
Med ægtefælle/samlever uden børn 3
Alene uden børn 4
Alene med børn 5
Hos forældre 6
På anden måde 7

Hvordan _____

28. Hvis hjemmeboende børn, hvor gamle er de? Antal

0-2 år .....
3-6 år .....
7-17 år .....
18 år og ældre .....

Om børn som ikke bor hjemme? _____

29. Hvilken uddannelse fra eget land? _____

30. Har du været i arbejde i dit eget land?

Nej 1
Ja 2

Hvilken type arbejde _____

Hvor lang tid _____

31. Har du en skoleuddannelse i Danmark?

Nej 1
Ja 2

Hvis ja, hvilken _____

32. Hvilket sprogniveau har du senest bestået?

Niveau 1 1
Niveau 2 2

Niveau 3	3
33. Hvad laver du i dag?	
Sprogskole	1
Aktivering	2
Andet	3
Hvad	
34. Hvis du ikke er i arbejde i dag, hvilken indkomst har du?	
Starthjælp	1
Kontanthjælp	2
Pension	3
Førtidspension	4
Arbejdsløshedsdagpenge	5
Ingen	6
Anden	
Hvilken	

Tak for besvarelsen

